

Türkiye'nin Komşu Ortadoğu Ülkeleri ile Ticari İlişkilerine Ekonomik ve Siyasi Gelişmelerin Etkileri

Selim İnançlı*

Mehmet Zeki Ak**

Giriş

Türkiye, 1980'li yılların başında dışa açılmayı öngören ihracata dayalı kalkınma politikaları benimseyerek küresel pazarlardaki payını arttırma çabası içine girmiştir. İzlenen politikalar sonucunda önemli ölçüde değişim gösteren dış ticaretin, istikrarlı bir şekilde artması ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşturulabilmesinde önemli olan unsurlardan biri de komşu ülkelerle dış ticaret potansiyelinin değerlendirilebilmesidir. 1990 sonrası Türkiye'nin komşu Ortadoğu ülkeleriyle siyasi ilişkilerinde yaşadığı sorunlar, bu ülkelerle yapılan dış ticareti çoğu zaman olumsuz yönde etkilemiştir. Komşu ülkeler ile ticaretini arttırmayı hedefleyen Türkiye'nin, bu ülkelerle siyasi ve ekonomik ilişkilerini geliştirmesinin, dış ticaretin sürdürülebilir olması ve ülkenin ekonomik gelişmesine katkı sağlaması bakımından çok önemli olduğu tartışılmaz bir gerçektir.

Günümüzde ülkeler, dış ticarete kalıcı bir gelişme sağlayabilmek için bölgesel entegrasyonlar içinde yer almakta ve komşu ülkelerle dış ticaretin geliştirilmesine yönelik politikalar izlemektedirler. Bölgesel/komşu ülkelerle ticaretin özellikle gelişmiş ülkelerin ticaretinde önemli bir yere sahip bulunması bunun en önemli göstergesidir. AB ülkelerinin birlik içi ticareti yüzde 70 düzeyinde gerçekleşirken, NAFTA'da (Kuzey Amerika Serbest Ticaret Bölgesi) bu oran, yüzde 40'lar dolayında bulunmaktadır.

---

* Yrd.Doç.Dr., Sakarya Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü.

** Araş.Gör., Sakarya Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü.